

Narrative sources dedicated Shevalovy were systematized researcher for the following types: memories, correspondence, interview, necrologies. The features of each of this type of sources, determined the level of objectivity. All documents are different features of presenting information. Narrative materials allow plunging into the different historical periods, imagining the atmosphere, the spirit of the era, the daily lives of people, and their views on the different events.

Keywords: narratives, family, memories, correspondence, interview, necrologies, Shevalovy, Odessa.

УДК 37.011.31

І. І. Мартинчук

АСОЦІЙОВАНА ШКОЛА ЮНЕСКО У СВЯТОГІР'І – НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ХХІ СТОЛІТТЯ

Реферат. Тематичне дослідження надає можливість сформулювати уявлення щодо одного з напрямків діяльності ЮНЕСКО в Україні, а саме створення мережі асоційованих шкіл. Ці пілотні навчальні заклади покликані сприяти вихованню толерантності та установок на міжкультурне спілкування учнівської молоді, виховання культури миру.

У статті визначені мета та напрямки співпраці мережі асоційованих шкіл ЮНЕСКО в Україні на прикладі Святогірської загальноосвітньої школи I-III ступенів Донецької області, яка першою стала членом проекту міжнародної організації.

Значна частина дослідження присвячена аналізу діяльності навчального закладу в рамках міжнародної співпраці за проектами ЮНЕСКО. В рамках репрезентованих заходів проводяться конференції, семінари-практикуми, зустрічі з цікавими людьми. Протягом 1967-2015 років у навчальному закладі створено зал, де пропонується наглядна агітація із забезпечення прав дитини, інформаційні бюлетені, цікаві матеріали. У закладі відбуваються цікаві бесіди про роботу асоційованих шкіл ЮНЕСКО, про створення ООН та її структуру. Також школа бере участь у Всеукраїнській конференції „Модель ООН – Україна”.

Здійснений аналіз дозволяє визначити пріоритетні напрямки діяльності асоційованих шкіл, їх значення у формуванні нового європейського спрямування системи освіти України, підготуватись до життя в демократичному громадянському суспільстві.

Ключові слова: навчальний заклад, асоційована школа ЮНЕСКО, гуманістична виховна система, культурно-освітній проект, міжнародний фестиваль, конференція, міжнародна співпраця, шкільний проект.

Існуючі реалії суспільного розвитку зумовлюють необхідність розуміння культурних особливостей народів для досягнення взаємного визнання. Цьому сприяє розробка відповідних освітніх стратегій, які знайшли відображення в програмах Міністерства освіти і науки України та міжнародних організацій, як ООН, Ради Європи та ЮНЕСКО і задають напрями педагогічної рефлексії.

У зв'язку з цим на перший план виходять проблеми виховання толерантності та установок на міжкультурне спілкування. У Проекті Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років, який активно обговорюється в освітньому середовищі, наголошується на необхідності системної реформи освіти, здатну до саморегуляції – відповідно до викликів суспільного розвитку, які постійно змінюються [6].

У галузі освіти міжнародне співробітництво окремих організацій і установ з метою вирішення завдання виховання культури миру здійснюється з ЮНЕСКО шляхом участі в різних Програмах, в роботі клубів і в Проекті „Асоційовані школи ЮНЕСКО”.

Асоційовані школи ЮНЕСКО – навчально-виховні установи, діяльність яких спрямована на створення умов для виховання дітей планети в дусі миру, співробітництва між народами з метою забезпечення загальної поваги, справедливості, законності, дотримання прав людини та основних свобод всіх, незалежно від раси, статі, мови та віросповідання. Узагальнення досвіду Асоційованих шкіл ЮНЕСКО відкриває нові шляхи входження України у світовий освітній простір і є значущим для морального виховання підростаючих поколінь.

Україна стала членом ЮНЕСКО 12 травня 1954 року і з того часу постійно співпрацює в усіх сферах її діяльності. У 1967 році країна приєдналась до Проекту Асоційованих Шкіл ЮНЕСКО (ПАШ). А у 2007 році було затверджено Примірне положення про асоційовані школи ЮНЕСКО в Україні [2].

Реалізуючи гуманістичні принципи ООН, наша держава активно сприяє збереженню миру і безпеки, зміцненню співробітництва між країнами, бере участь в різноманітних програмах і проектах ЮНЕСКО щодо розвитку освіти, науки та культури, інформаційних технологій, вирішення проблем екології, поширенню освітніх програм, охорони пам'яток історії та культури.

Досвідом діяльності передових освітніх закладів, у тому числі історією та сучасним станом інноваційної школи в Україні займаються небагато дослідників. Серед них найбільш цікавими вважаємо дослідження Ю. Валишина, О. Кульчицької, І. Козака, М. Тимофєєва, О. Сухомлинської, М. Ярмаченка, О. Гриценчука.

Саме через значущість впровадження у вітчизняну систему освіти альтернативних новаційних навчальних закладів, їх виняткове значення у формуванні єдиного європейського освітнього простору, недостатність вивчення цих пілотних шкіл зумовили обрання теми роботи.

Як зазначає О. Кульчицька, практична діяльність асоційованих шкіл ЮНЕСКО має важливе значення, оскільки формує в учнівській молоді активну громадську позицію, спонукає до прийняття самостійних рішень [4].

М. Тимофєєв аналізує дослідження ЮНЕСКО щодо перспектив наукової діяльності в світі [11, с. 68–69], О. Гриценчук розглядає перспективи модернізації освітніх процесів через міжнародну співпрацю [1, с. 199–204].

Джерельну базу дослідження становлять, головним чином, електронні ресурси, документи і фотоматеріали навчальних закладів, а саме: веб-сайт міжнародної міжурядової організації, спеціалізована установа ООН – ЮНЕСКО в Україні, Святогірської загальноосвітньої школи I–III ступенів Донецької області, за допомогою яких було опрацьовано теоретичні засади та практичне втілення у навчально-виховний процес закладів загальної освіти педагогіки толерантності, педагогіки миру.

Об'єктом авторського дослідження є асоційовані школи ЮНЕСКО. Мета дослідження полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні становлення асоційованої школи ЮНЕСКО як складової гуманістичної виховної системи України.

Цей проект – високоефективна і єдина в своєму вигляді мережа закладів, діяльність яких спрямована на посилення гуманістичних, етичних, культурних і міжнародних аспектів освіти.

Станом на початок 2015 року в Україні існує 74 асоційовані школи ЮНЕСКО, ще більше 10, заявки яких розглядаються на участь у проекті.

Однією з перших в Україні до Асоціації шкіл ЮНЕСКО увійшла Святогірська загальноосвітня школа I–III ступенів Донецької області. Ця подія відбулась у 1967 р., а в листопаді 1971 р. вона отримала офіційний сертифікат. Отже, виняткове значення реалізації культурно-освітніх проектів ЮНЕСКО в Україні та регіональна приналежність освітнього закладу дають змогу відкрити ще одну сторінку історичного краєзнавства Донеччини.

Із початку входження до ПАШЮ загальноосвітня школа у місті Святогірську проводить змістовну роботу за проектами ЮНЕСКО. В рамках репрезентованих заходів проводяться конференції, семінари-практикуми, зустрічі з цікавими людьми. Тематика таких заходів різноманітна, а саме:

- з громадської освіти (права дитини, права жінки, полікультурність, толерантність, лідерство, волонтерство);
- з інтерактивних технологій;
- з управління конфліктом;
- з напрямків освіти XXI ст. [7].

Важливою умовою ефективності гуманістичної виховної системи навчального закладу є об'єднання дітей і дорослих у загальний колектив (хоча і різнорідний за своїми функціями – діти, педагоги, батьки). Діяльність і спілкування дітей між собою, дітей і дорослих породжують певні відносини, що, у першу чергу, і визначають виховний потенціал системи. Такі відносини стають предметом особливої турботи педагогів.

В школі створено зал, де пропонується наочна агітація із забезпечення прав дитини, інформаційні бюлетені, цікаві матеріали. У закладі відбуваються цікаві бесіди про роботу асоційованих шкіл ЮНЕСКО, про створення ООН та її структуру. Також школа бере участь у Всеукраїнській конференції „Модель ООН – Україна” [8].

Модель ООН – це захоплююче поєднання рольової гри та конференції, яка відтворює діяльність різних органів Організації Об'єднаних Націй. Учні виступають у ролі делегатів або спостерігачів, представляючи одну з держав – членів ООН або організацію зі статусом спостерігача, і разом вирішують питання порядку денного, запропонований організаторами. Учні не тільки отримують цінний досвід, а й познайомляться з багатьма цікавими людьми. У них з'являються спільні інтереси і теми для розмов. Беручи участь у засіданнях, вирішуючи спільно цікаві завдання і відвідуючи заходи культурної програми, вони отримують нових друзів. Готуючись до Моделі і беручи в ній участь, вони знайомляться з проблемами міжнародних відносин, діяльністю ООН і принципами міжнародного права. Зможуть уявити себе в ролі дипломата і поринути у світ цікавих зустрічей і подій [5].

Одна з небагатьох дослідників співпраці України та ЮНЕСКО Олена Кульчицька оцінює Проект асоційованих шкіл ЮНЕСКО як один із найбільш успішних і тривалих проектів ООН. Такі школи у світі – це навчальні заклади, які мають власне бачення і власні реальні дії на шляху до вирішення глобальних проблем людства. Вони обмінюються досвідом, працюючи у спільних міжнародних проектах, формуючи таким чином імідж країни, яку вони представляють [4].

Асоційовані школи самостійні у виборі форм та змісту навчальної та позашкільної роботи. Святогірська школа приймала участь у наступних проектах ЮНЕСКО:

- „Культура заради миру” (м. Одеса, 2000 р.).

2000 рік був визнаний міжнародним роком „Культури світу”. Це проект, який став новим об'єднуючим моментом для асоційованих шкіл ЮНЕСКО. Відбувалось вивчення положень „Маніфесту – 2000” та робота за програмою „На шляху до культури миру”, десятиліття „Культури світу” в інтересах дітей.

В цьому ж році була проведена міжнародна конференція „Діалог культур” в м. Одесі. Учні Святогірської школи приймали участь у роботі секції „Рідний край”, де учениця Горлова Ольга зайняла 2 місце за презентацію „Святогір'я – моя Батьківщина” та секції „Модель громадянина III тисячоліття” (Павленко Ганна).

- „Дотримання прав людини – шлях до взаємопорозуміння” (м. Київ, 2003 р.).

Проект „Шлях до порозуміння”, над яким працювали учні і вчителі школи, передбачав проведення роботи як з молодими людьми (дітьми, підлітками), так і з дорослими. Людина не любить те, що вона не вміє або не знає. Навіть поверхове вивчення і знайомство з історією того чи іншого народу, його своєрідними традиціями побутового життя, культури роблять людей більш терпимими до інших релігій, мов, звичаїв, бо через знання та спілкування вони стають ближчими один одному. В рамках проекту проводились прес-конференції, семінари, вивчення і обговорення прав людини.

Всі учасники набули досвід дебатування, навички багатосторонньої дипломатії, лідерства і командних дій, переговорів, пошуків компромісу, прийняття консенсусних рішень і оформлення підсумкових документів із врахування позицій держав-членів ЮНЕСКО з приводу запропонованого кола питань; дізнались багато для себе нового, поспілкувались зі своїми однолітками.

- Міжнародний фестиваль „Діалог культур” (м. Вінниця, 2004 р.).

До гостинної Вінниці приїхали 20 українських делегацій та 9 іноземних. Всі вони представники шкіл ЮНЕСКО, а отже яскраві і самобутні особистості. Окрім спілкування, діти показали свої вміння. Гості фестивалю з задоволенням стали свідками конкурсу дитячої творчості, який проходив під темою миру та дружби. Проект покликаний виконати освітню, культурну, просвітницьку, виховну та комунікативну місії.

Головною метою проекту представники Святогірської школи бачили у виявленні та аналізі громадської думки з проблеми підтримки та пропаганди національних культур на території Донецької області з подальшим плануванням діяльності в цьому напрямку. Проблеми виховання толерантності та освіти в поліетнічному середовищі є дуже важливими для будь-якого міста і області України. Потік мігрантів є постійним процесом, і пов'язаний як з економічною необхідністю, так і політичною ситуацією. Тому виховання установок

толерантності є необхідною умовою виховання, і повинно здійснюватися шляхом складної і багатогранної системи заходів, що включає знайомство з традиціями, культурою і мистецтвом людей інших національностей, а також системою морально-етичних цінностей, які сповідаються ними. Здатність одного народу освоювати досягнення іншого – важливий показник життєздатності його культури. Ця здатність не тільки збагачує націю, перетворюючи її образ, а й дозволяє щедро ділитися своїми духовними цінностями з іншими, забезпечує взаємодію та взаєморозуміння людей, їхнє сприйняття інонаціональних цінностей, долає деформації у міжнаціональних відносинах.

Делегація Святогірської загальноосвітньої школи взяла участь у VI Всеукраїнській конференції „Європейський вимір України очима молоді”, яка проходила в м. Житомирі.

- „Європейський вимір очима молоді” (м. Житомир, 2005 р.).

Метою проекту було виховання підростаючого покоління, яке має виконати політичні, економічні, соціальні та гуманітарні реформи, спрямовані на створення реальних передумов для набуття Україною повноправного членства в ЄС, а також обговорювались глобальні питання екології, соціальних аспектів європейської інтеграції, правових та економічних питань. У конференції „Україна очима молоді” прийняли активну участь учні Святогірської школи Іванова Світлана і Хапатько Аня.

Делегація також прийняла участь у прес-конференції “Взаєморозуміння в Європі”, пленарному засіданні комісії з питань екології (тема для обговорення: „Екологія – знання+дія”), брейн-ринзі за участю представників команд ПАШО ЮНЕСКО (тема для обговорення: „Європа: вчора, сьогодні, завтра”) та круглому столі для координаторів команд.

- „Від Магдебурзького права до Євроінтеграції” (м. Львів, 2006 р.).

До складу делегації на VII Всеукраїнську науково-практичну конференцію асоційованих шкіл ЮНЕСКО „Від Магдебурзького права до Євроінтеграції” від навчального закладу увійшли Подвойська Тетяна, Іванова Світлана, Івженко Людмила.

Метою конференції було анонсовано виховання підростаючого покоління, завданням якого має стати плідна праця в галузях науки і культури, зокрема підвищення національної свідомості, консолідація нації, формування української, новітньої європейської еліти, що приведе Україну до гідного життя громадян та міжнародного її визначення.

Делегація брала участь у відкритті конференції, презентації учасників; проведенні дослідження на тему: „Вплив міської громади на Євроінтеграційні процеси та її сучасна організаційна модель”; роботі в секціях за темою дослідження (історико-суспільнознавчий, правовий, культурологічний); укладанні словників за темою: „Магдебурзьке право”; підсумковій конференції: „Діалог століть: самоврядування в місті Лева”; теледебатах „Євроінтеграція: за і проти” та інших заходах.

- Конференція „Якщо хочеш миру, готуйся до нього” (м. Севастополь, 2007 р.)

IX Всеукраїнська науково-практична конференція учнів Асоційованих шкіл ЮНЕСКО за темою „Модель ЮНЕСКО „Якщо хочеш миру, готуйся до нього” відбулася в рамках проголошеного ООН міжнародного 10-річчя культури миру (2001-2011) відповідно до плану роботи Міністерства освіти і науки України. Формат конференції обрано у вигляді Моделі ЮНЕСКО „Повірити демократії – повірити школі”.

З усіх куточків України зібралось близько 200 дітей та їхніх учителів. На конференції були присутніми й представники Святогірської загальноосвітньої школи: Ситнік Каріна, Проценко Ірина. Діти мали змогу поспілкуватися з однолітками з усієї України на актуальні теми сьогодення, узяти участь у дебатах, проявити свої творчі здібності в проектах та інтелектуальних конкурсах і вікторинах, а також відвідати прогресивні навчальні заклади.

Першого дня відбулося урочисте відкриття, на якому всі гості були посвячені в миротворців. Протягом конференції відбулося багато цікавих заходів: прес-конференція з питань проблеми миру, публічні дебати на теми: „Шляху до миру немає. Мир – це і є шлях”, „Чи захищені в Україні права дітей?”, робота в мультимедійній студії „Мир очима дітей”. Після прес-конференції старшокласники взяли участь у роботі майстер-класу „Дебати як засіб розв’язання конфлікту”. В конкурсному режимі представники від навчальних закладів також презентували вірші про мир.

28 жовтня відбулися публічні дебати „Шляху до миру немає. Мир – це і є шлях”. Учасники захистили розроблені ними моделі Музею миру та переглянули відеоматеріали про Музей миру у м. Бредфорд в Англії.

Загальною темою третього дня було визначено тему „Про війну та мир: роздуми на тему безпеки світу”. Відбулася Модель Генеральної конференції ЮНЕСКО „Якщо хочеш миру, готуйся до нього”. На загальному засіданні секретаріату ЮНЕСКО „Найголовніша з наших потреб – потреба миру та безпеки” було заслухано доповіді від двох секцій: сектору культури (відділ політики в області культури і міжкультурного діалогу) із темою „М’яка федерація” Боснії та Герцеговини – досвід вирішення етно-релігійного конфлікту” та сектору природничих наук (відділ екологічних наук і наук про землю та воду).

На заключному засіданні імітаційного засідання було ухвалено резолюцію Моделі ЮНЕСКО, а також відзначено нагородами найактивніших учасників.

• „Земля – наша спільна домівка: на шляху до збереження біорізноманітності та зближення культур. Досвід ЮНЕСКО, Міжнародна практика, українські реалії” (м. Севастополь, 2010 р.)

25-27 вересня 2010 року в м. Севастополь пройшла XII Всеукраїнська конференція учнів асоційованих шкіл ЮНЕСКО в рамках проголошеного Генеральною Асамблеєю ООН 2010 року Міжнародним роком біорізноманітності та Міжнародним роком зближення культур. Конференція „Земля – наша спільна домівка: на шляху до збереження біорізноманітності та зближення культур. Досвід ЮНЕСКО, Міжнародна практика, українські реалії” учнів асоційованих шкіл ЮНЕСКО проводилась в рамках проголошеного Генеральною Асамблеєю ООН 2010 року Міжнародним роком біорізноманітності та Міжнародним роком зближення культур [10].

Метою конференції було сприяння формуванню в учнів розуміння необхідності забезпечити стійкий розвиток себе, своєї родини, громади, країни та всього людства через зміну власної поведінки та способу життя. Конференцію було присвячено питанням культурного, освітнього і біорозмаїття. Формат конференції передбачав проведення пілотної рольової гри „Національна модель ЮНЕСКО”: „Земля – наша спільна домівка: на шляху до збереження біорізноманітності та зближення культур. Досвід ЮНЕСКО, міжнародна практика, українські реалії”.

Донецьку область представляла команда учнів Святогірської ЗОШ (Мороз Вікторія, Самошина Вікторія, Нога Влада) і директор Металістівської ЗОШ Амвросіївського району О. І. Мандрика. Делегати з Донеччини презентували спільний довготривалий проект Святогірської школи з НАН України зі створення біоатмосферного заповідника і розповідали про культурне і мовне розмаїття Донецького краю. В рамках проекту на конференції був представлений фільм „Дива та жахи Святогір’я”. Металістівська школа – лауреат Всеукраїнського і Регіонального конкурсів екологічних проектів: на території району учні, вчителі і батьки створили екопарк, де відтворили природне багатство рідного краю. Саме таку позитивну характеристику діяльності колективів навчальних закладів надає Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти [3].

В навчальному закладі здійснюються і шкільні проекти: „Донець – чиста вода Донбасу” (2005 р.); „Толерантність (Світові релігії, права людини, культура миру)” (2006 р.); „Чиста земля – чиста вода – здорова людина” (2007 р.).

Протягом 2013/14 навчального року в школі проводилися різноманітні заходи, присвячені календарним датам ЮНЕСКО. Особливо плідним на події був 2013 рік, який був оголошений Роком з питань води „Водні ресурси світу: Безпечний вплив, розумне керування, справедливе використання”, а для України цей рік був особливим, тому що виповнилось 60 років членства країни в ЮНЕСКО. Так, були проведені заходи, присвячені Дню миру (18.09.13), а саме: бесіди з учнями, конкурс малюнку на асфальті; у Госпіталі учні Святогірської ЗОШ провели свято, присвячене до Дня людей похилого віку (01.10.13); вчитель фізичної культури Киркач О. Ф. провела захід, присвячений екології рідного міста та Дню Заснування ЮНЕСКО (04.11.13), міжнародному жіночому святу (08.03.14).

До Дня Заснування ЮНЕСКО був представлений відеофільм „Святогірськ – перлина Донеччини”, знятий і змонтований учнями. В ньому йшлося про природу Святогір’я, його рекреаційні можливості, стан водних ресурсів. Цей ролик команда школи готувала для участі у XV Всеукраїнській конференції учнів асоційованих шкіл ЮНЕСКО в Україні, яка відбулася 15–18 вересня 2013 р. у дитячому санаторно-оздоровчому центрі „Ласпі” м. Севастополя і присвячена проголошенню ООН Міжнародному року співпраці з питань води і на яку, на жаль, делегація школи не змогла приїхати [9].

Дійсно, останні кілька років школа практично не приймає участі у міжнародних фестивалях і конференціях організації, виконує проекти і святкує визначні календарні свята ЮНЕСКО у стінах навчального закладу. Головна причина – це зменшення уваги держави, відсутність спонсорських програм щодо діяльності пілотних навчальних закладів, до складу яких входять і асоційовані школи ЮНЕСКО в Україні.

Підкреслимо, що участь колективу навчального закладу у проектах асоційованих шкіл ЮНЕСКО – це надзвичайно цікаво і перспективно. Робота в проектах дає можливість школярам відчути себе частиною всесвітньої спільноти і відкриває нові можливості для виховання та освіти. Учні мають можливість проявляти власну ініціативу, реалізовувати одне з головних завдань сучасної школи – відмовитись від одноманітності, впроваджувати варіативність підходів до вирішення типових проблем і, головне, – підготуватись до життя в демократичному громадянському суспільстві. Тому треба підтримувати ініціативні освітні програми, вивчати досвід пілотних шкіл, допомагати їм на державному рівні.

Список використаної літератури

1. Гриценчук О. Досвід і напрямки діяльності інформаційної освітянської мережі ЮНЕСКО для розвитку освітніх процесів України / О. Гриценчук // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору: зб. наук. праць. – К.: Атіка, 2004.

2. Закони України. Інформаційно-правовий портал. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/spart34/inx34807.htm>

3. Звіт відділу гуманітарної освіти. 2010 р. Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://ippo.dn.ua/viddil-gumanitarnoyi-osviti/>

4. Кульчицька О. Міжнародна співпраця України з ЮНЕСКО у галузі освіти: досвід, проблеми, пошуки рішень / О. Кульчицька. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: http://library.udpu.org.ua/library_files/poriv_ped_stydii/2012/2012_3_15.pdf

5. Моделювання ООН. Організація Об'єднаних Націй. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/unmodel/>

6. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

7. Святогірська загальноосвітня школа I-III ступенів Слов'янської міської ради Донецької області. Головна сторінка. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://svyatschool.donetskedu.com/uk/site/index.html>

8. Святогірська загальноосвітня школа I-III ступенів Слов'янської міської ради Донецької області. ЮНЕСКО. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://svyatschool.donetskedu.com/uk/site/iunesko.html>

9. Святогірська загальноосвітня школа I-III ступенів Слов'янської міської ради Донецької області. Новини. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://svyatschool.donetskedu.com/uk/site/iunesko.html>

10. Співробітництво України з ЮНЕСКО. Міністерство закордонних справ України. – [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/639>

11. Тимофеев М. Исследования ЮНЕСКО о перспективах научной деятельности в мире / М. Тимофеев // Компас. – 2010. – № 4.

Аннотация

Мартинчук И. И. Ассоциированная школа ЮНЕСКО в Святогорье – учебное заведение XXI века.

В 1967 году Украина присоединилась к Проекту Ассоциированных школ ЮНЕСКО и с тех пор активно развивает систему пилотных учебных заведений.

Деятельность ассоциированных школ в Украине рассмотрена на примере Святогорской общеобразовательной школы I-III ступеней Донецкой области, которая одной из первых была принята в члены Ассоциации.

В статье проанализированы направления и виды деятельности коллектива учебного заведения, культурно-образовательные проекты, фестивали и конференции международного, республиканского уровня, в которых делегации школы принимали участие, раскрыта роль ассоциированных школ в формировании нового европейского направления развития

отечественной системы образования, а также проблемы, с которыми сталкиваются учебные заведения.

Ключевые слова: учебное заведение, ассоциированная школа ЮНЕСКО, гуманистическая образовательная система, международное сотрудничество, культурно-образовательный проект.

Summary

Martinchuk I. I. UNESCO Associated School in Svyatogorye - school of the XXI century.

In 1967 Ukraine joined the UNESCO Associated Schools Project and since then has been actively developing a system of pilot schools.

Activities associated schools in Ukraine is considered by the example of Svyatogorsk secondary school level I-III of the Donetsk region, which is one of the first became a member of the Association.

The paper analyzes the direction and activities of the collective institution, cultural and educational projects, festivals and conferences of international, national levels, in which the delegations of the school took part, revealed the role of the Associated Schools in the formation of a new European direction of Ukrainian education system, and problems faced by educational institutions.

Keywords: school, UNESCO Associated Schools, humanistic educational system, international cooperation, cultural and educational projects.

УДК 930.2:314(477.7) «18/19»

Ю. Р. Москальова

ДИТЯЧА БЕЗПРИТУЛЬНІСТЬ ТА БЕЗДОГЛЯДНІСТЬ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.): АНАЛІЗ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

***Реферат.** Значний пласт матеріалів стосовно проблеми соціальної підтримки і доброчинності загалом, та проблем дитячої безпритульності та бездоглядності, зокрема, опубліковано у періодичних виданнях. В статті аналізуються матеріали видань щодо дитячої безпритульності та бездоглядності на території Півдня України з другої половини ХІХ – до початку ХХ століття. Саме в цей період виокремлюється спеціальна періодика з питань благодійності. На сторінках періодичних видань з'являлися критичні огляди літератури, статті європейських дослідників, повідомлялося про кількість покинутих дітей в регіоні та стан розвитку державної і приватної ініціативи у подоланні явища «діти вулиці».*

В роботі проведено аналіз періодичних видань за обраною проблематикою, визначено основні аспекти, висвітлені на їх сторінках.

Доведено, що поява спеціалізованої періодики з питань благодійності внесла позитивні корективи в подолання явищ безпритульності та бездоглядності. Насамперед важливим стає залучення досвіду доброчинності, а також поява спеціального місця для обговорення питань сьогодення, залучення небайдужих до спільної боротьби з дитячою безпритульністю та бездоглядністю.

Ключові слова: безпритульність, бездоглядність, благодійність, періодика, журнал, суспільна опіка.

Для історичної реконструкції будь-якого явища важливе місце посідають періодичні видання. Даний вид джерел має комплексний і синтетичний характер. По-перше, періодика містить багато форм інформації (документи, статистичні дані, листи, спогади). По-друге, інформація в різних газетах надходить до читача оперативно, що говорить про відображення найзнаковіших подій. По-третє, подана інформація є готовим продуктом для читацької аудиторії, що не завжди підтверджує її достовірність. Широка різноплановість подій, їх неоднозначне висвітлення формують джерельну цінність даного комплексу джерел.

Поява спеціальної періодики щодо питань благодійності датована другою половиною ХІХ ст. Однак, окрему групу періодичних видань з питань опіки започаткував ще на початку ХІХ ст. «Журнал Императорского Человеколюбивого общества», який був єдиним спеціальним